

Chrám Matky Boží v Paříži (1831)

historický román, sugestivní obraz života středověké pařížské společnosti (od králova dvora a vysokých církevních hodnostářů až po studenty, žebráky, cikány); jeho romantická charakteristika vyplývá z kontrastů, na nichž je dílo vybudováno; romantickou rozporností se vyznačují i jednotlivé postavy

Quasimodo chtěl kvůli Frollovi unést Esmeraldu, za to byl chycen a odsouzen na pranýř. Všichni se mu vysmívají, jen Esmeralda s ním má soucit:

Slza za kapku vody

Všelijaké nadávky jen přšely, doprovázeny hulákáním, kletbami, smíchem a tu a tam i kameny ...

Čas plynul. Byl už na pranýři nejméně půl druhé hodiny, rván, mučen, bez přestání vysmíván a téměř kamenován.

Najednou sebou zaškubal znovu v zoufalství tak prudkém, že se až celé trámové pranýře zatřásl, přerušil mlčení, jež až dosud tvrdošíjně zachovával, a přehlušil hulákání davu chraptivým a zuřivým hlasem, podobným spíše zvířecímu zavytí než lidskému zvuku: „Pít!“

Tento úzkostný výkřik nejenže nevzbudil soucit, naopak, ještě zvýšil veselost boдрého pařížského publika, jež obklopovalo žebrák a jež, připusťme, vcelku jako dav nebylo o nic méně kruté a surové než ona strašná banda tuláků ..., která byla prostě nejspodnější vrstvou národa. Ani jediný hlas se neozval na pomoc ubohému odsouzenci, leda aby se posmíval jeho žízni ...

Po několika minutách rozhlédl se Quasimodo po davu zoufalým zrakem a vykřikl znovu, hlasem ještě drásavějším: „Pít!“

Všichni vyprskli v smích.

„Napij se tohohle,“ vykřikl Robin Vejražka a hodil mu do obličeje houbu namočenou ve strouze. „Na, tu máš, hluchý šeredo, jsem tvým dlužníkem.“

Nějaká žena mu hodila na hlavu kámen: „To tě odnaučí probouzet nás v noci tím zatraceným zvoněním!“ ...

„Pít,“ opakoval po třetí Quasimodo, těžce oddychuje.

V tom okamžiku spatřil, že obecenstvo se rozestupuje. Z davu vystoupila podivně oděná dívka. Doprovázela ji malá bílá kozička s pozlacenými růžky. Dívka nesla v ruce tamburínu.

Oko Quasimodovo zajiskřilo. Byla to cikánka, kterou se včera v noci pokusil unést, šeredný kousek, za nějž, jak nejasně cítil, byl nyní právě trestán. Ostatně to byl ten nejposlednější důvod, neboť byl trestán jen za to, že je hluchý a že byl souzen také hluchým. Nepochyboval, že dívka se mu přišla pomstít a zasadit mu ránu jako všichni ostatní.

Viděl, jak rychle vystupuje po žebráku.

Přistoupila beze slova k odsouzenci, který se marně svíjel, aby jí unikl, odvázala od pasu čturu a přiložila ji jemně k nebožákovým vyprahlým rtům.

A tu bylo vidět, jak z toho doposud suchého a planoucího oka vytryskla veliká slza a pomalu stékala po tom nestvůrném, zoufalstvím tak dlouho zkřiveném obličeji. Byla to snad první slza, kterou nešťastník kdy uronil.

Přeložila B. Zimová

Quasimodo svrhl Frolla z chrámové věže a po Esmeraldině smrti (Frollem obviněna z čarodějnictví a vydána katovi za to, že ho odmítla) mizí beze stopy; po letech je jeho tělo objeveno v hrobě v objetí mrtvé Esmeraldy.

Quasimodova svatba

... Když asi za dva roky nebo za osmnáct měsíců ... přišli do sklepení v Montfauconu vyhledat mrtvolu dva dny předtím oběšeného Oliviera Daňka, jemuž Karel VIII. po smrti milostně dovolil, aby byl pochován ... u svatého Vavřince, našli mezi všemi těmi ohavnými kostlivci dvě kostry, z nichž jedna objímala podivným způsobem druhou. Jedna z nich byla kostra ženy, měla dosud na sobě několik cárů šatů z látky kdysi bílé a kolem krku náhrdelník ... Druhá kostra, která ji držela v těsném objetí, byla kostra muže. Všimli si, že měla pokřivenou páteř, hlavu vraženou mezi lopatkami a jednu nohu kratší. Neměla zlomený vaz a bylo jasné, že nejde o oběšence. Muž, jemuž kostra patřila, přišel sem tedy umřít. Když ho chtěli odtrhnout od kostry, již objímal, rozpadl se v prach.

Přeložila M. Tomášková